

Øktur flutningur- økt útflutningsvirði

Oddagrein

Í síðstu viku boðaði Smyril Line frá, at felagið fer eisini at lata farmaskip sigla millum Føroyar og meginlandið, tá Norrøna tekur sær av ferðafólkasiglingini burturav. Hetta stigið hjá Smyril Line - saman við avgerðini um at lata Norrønu sigla alt árið - skuldi børt munandi um flutningsmøguleikarnar hjá okkara útflytarum.

Líka síðani at undanfarna borgarliga landsstýrið framdi ta óbótagerð at selja Teistan, sum hevði við sær, at Smyril gavst við Skotlandssiglingini, hava útflytarar verið ónøgdri við møguleikarnar at sleppa av við feskkan fisk nóg skjótt og til røttu tíðmar.

Skipafelagið Føroyar hevur roynt at nøkta tørvin, men tað hevur ikki gingið sum oman eftir ánni, og tað gav stórt hall at leiga tað útlendska skipið.

Umframt Smyril Line hevur íslenska Eimskip økt sigling og tænaðuna til og úr Føroyum. Umframt ta øktu kappingina, sum siglingin hjá trimum skipafeløgum skuldi borið í sær, skuldu møguleikarnir hjá útflytarunum nú verið av teim um bestu.

Tað økta tænaðustigið fer væntandi at sigggja aftur í øktum útflutningsvirði, tí feskkaútflytarar hava fleiri ferðir seinastu árin víst á, at siglingin var ikki nóg tít og heldur ikki røttu dagarnar fyrri at rækka marknaðirnar í Evropa og røttu tíðmar.

Vit hava brúk fyrri øktum útflutningsvirði - øktari inntøku í landinum. Tað er neyðugt - bæði fyrri at endurbyggja vælferðarsamfelagið eftir kreppuna, og fyrri at brynja samfelagið búskaparliga, so fyrirteytir verða skaptar fyrri fullveldinum Føroyar, sum eftir ætlan skal sjósetast í komandi árum.

Hetta er bara eitt stig. Nógv onnur stig vanta. Tí eitt er greitt, at á flestu økjum arbeiða vit rættiliga óprofessionelt. Og skulu vit klára okkum - ikki minst í kapping við aðrar - so mugu vit virka meiri professionelt. Eisini á flutningsøkinum. Høvdu vit verið meiri professionellir, hevði ikki eitt útlendskt skipafelag eftir stuttari tíð fingið so stóran part av marknaðinum, sum Eimskip hevur fingið.

Sosialurin

Viðmerking:

Lyftini til Heimarøktina

Í Sosialinum ónsdagin t. 26. aug. 1998 spyr forvinnan í Heimahjálparafelag Føroya, Ása Djurhuus, hvat bleiv av politisku lyftinum um at finna eina loysn á teim ógvissligu spurningum í Heimarøktini, sum vóru fráboðaðar at seta í verk frá 1. aug. í ár.

Tí í flestu økjum í landinum er nú øll reingerð skorin burtur og sjálv hjálpin til røkt er skorin niður á eitt óforsvarligt støði.

Hóast tað, at landsstýris-konan hjá Sjálfstýrisflokkinum í almanna- og heilsumálum, Helena Dam á Neystabø, á fundi við heimarøkt, heimahjálparafelag og sjúkrasýstrafelag og alment í stórum yvirskriftum í bløðunum vísði brúkararnar av heimarøktini, starvsfólk og almennin um, at hon skuldi nokk orna

hasi tingini og finna eina loysn, so at fráboðaðu skerjingarnar ikki vóru settar í verk.

Og hóast tað at nýggi tingmaðurin hjá Tjóðveldisflokkinum, Páll á Reynatúgvu, alment í bløðunum persónliga vísði hvønn einasta brúka av heimarøktini um at "Tín heimarøkt skal varðveitast". Hann undirskrivaði seg í hesa almennu vátan sum "formaður í Trivnaðarnevndini".

Forvinnan í Heimahjálparafelagnum spyr nú av góðum grundum, hvat vóru av hesum lyftum. Landsstýris-konan lesur vælsaktans bløðini og fer óivað at vera skjót við einum góðum svari.

Men eg havi hug at spyrja Páll á Reynatúgvu, hvat lá aftan fyrri hansara persónliga lyfti til tey gomlu,

veiku og óhjálpu? Hann undirskrivaði seg sum formann í Trivnaðarnevndini. Men tað hevur als ongin fundur verið í Trivnaðarnevndini, síðani Páll gjørdist formaður. So í staðin fyrri at senda tóms persónlig lyfti í bløðini, kundi Páll farið og koyrt undir Helenu, og um neyðugt fingið málið niðan í Tingið. Er tað bara ein figgjarspurningur, kann trupulleikin ikki vera so stórir. Tað var jú bara ein formalitetur hjá samgonguni at geva Løgmannsskrivstovuni, att. Høga Hoydal, eina eykajáttan uppá slakar 2 mió. kr. til loysingarmál at brúka í tí sum eftir er av 1998. Og er tað ikki bara ein figgjarspurningur, kann hann fáa okkum málið í Trivnaðarnevndina. Har hevur Javnaðarflokkurin tveir limir, og tað skal ikki

Hans Pauli Strøm,
løgtingsmaður

standa á okkara hjálpi fyrri loysa henda stóra trupulleika.

Vestmanna, 26. aug 1998

Hans Pauli Strøm,
tingmaður.

Upplegg til kjakfund í Norður- landahúsinum 23. aug. 1998

Først af alt vil jeg sige, at emnet for dette mødet er utroligt interessant, måske særlig fordi, at vi alle godt nok ved om alle de mange frivillige organisationer, der arbejder i vores samfund, men langt fra altid er opmærksomme på den betydning, disse organisationer har for samfundet, for demokratiet, for den politiske proces og for den enkelte organisations formålsområde.

Dernæst vil jeg indrømme, at første gang jeg mødte ordet den "ideelle sektoren" kom jeg til at tænke på noget utopisk, men det er måske alligevel ikke nogen dårlig association, da disse mange frivillige organisationer som formål har en bestræbelse for noget ideelt, noget optimalt for den lille eller større kreds mennesker, som deres interesse indbefatter.

Og specielt synes jeg, at den definition, der bliver brugt er for os politikere meget forpligtende. Der bliver sagt, at disse organisationer i Norden "dels fungerer som pådrivere af den statlige og kommunale politikken og dels som varningsklokker eller bromsere af en i deres øgen negativ udvikling. Og konklusionen er, at disse har spillet en vigtig rolle i alle nordiske lande i utvekslandet af velfærdsskatten".

Også på Færøerne har vi en meget høj interesse for

at organisere os i forskellige organisationer med forskellige interesser. Oh nemlig dette har en stor betydning for det fundamentale i demokratiet. Det er utroligt vigtigt, at magtudøvere får den nødvendige input fra disse organisationer enten i form af ros eller kritik, for derved har man et barometer for det samfundets nytte i de politiske tiltag.

Jeg kan huske fra min periode som landsstyremand for sociale anliggender, at jeg betegnede specielt de meget aktive organisationer indenfor handicapområdet som min dærlige samvittighed. For selv om der rent faktisk skete fremskridt på det område, så når du aldrig det, de har sat sig som det ideelle mål. Men du får en kurs udstukket af dem, som du så mere eller mindre kan indfri dele af.

Men det er klart, at den Nordiske tradition med åbne og ytringsfrie demokratier gør, at disse organisationer reelt har mulighed for at påvirke samfundets udvikling. I de totalitære stater har sådanne organisationer meget ringe muligheder, og er det også forklaringen på, at de sjældent findes i større antal.

På Færøerne har vi tradition for, at nogle af disse organisationer for økonomisk støtte fra det offentlige. Dette gælder f. eks. organisationer indenfor handicapområdet, det sociale område,

Studenteorganisationen, Fodboldorganisationen, Idrætsorganisationen, Nordisk Forening, Ungdoms- og Spejderbevægelsen.

Det, at der bliver givet offentlig støtte til nogle af disse frivillige organisationer, gør, at der rent faktisk sker en politisk prioritering af de forskellige organisationers betydning og beretigelse i samfundet. Selv om dette er sket som resultat af en udvikling over en længere årrække, så kan det være svært at finde fornuftige politiske argumenter for, hvorfor nogle skal have offentlig støtte, mens andre ikke får det.

Vil man så politisk lytte mere til de organisationer, der modtager støtte end dem, der ikke får støtte?

Det har gjort det betydeligt nemmere for den politiske støtte, at man indenfor specielt afgrænsede områder, som alligevel dækker forskellige interesseområder har organiseret sig med en paraplyorganisation, som det offentlige kan uddelegere den videre distribuer af den økonomiske støtte.

Den ideelle sektoren forpligter også et ansvarsbevidst system, at man i planlægningsfasen af de politiske tiltag f. eks. et lovfor-slag, tager den respektive eller de respektive interesseorganisationer med, før lovforslaget endeligt frem-

lægges. En sådan fremgangsmåde er mere konstruktiv, end hvis man vent-er, til man enten får ris eller ros for forslaget.

Men det forpligter så på den anden side også organisationerne til at tage nogle samfundsmæssige hensyn, således at krav og ønsker ligger indenfor det, der praktisk og politisk kan gennemføres.

Jovist, den ideelle sektor er af vital betydning for den demokratiske proces, som hverken lovgivere eller samfundet kan være foruden. Det giver en vis portion garanti for, at substansen i den politiske proces er i samfundets interesse, selv om det selvfølgelig ikke skal opfattes alt for bogstav-elig.

Til slut vil jeg sige, at for mange politikere kan disse organisationer virke gene-rende, men netop da lever de op til, hvad de skal.

Vi har også eksempler på organisationer, som ikke kun interesserer sig for det kendte i samfundet, men også gør opmærksomhed på områder, som ingen før har fået interesse for. Dette har vi specielt set på miljøområdet.

Det har så senere med-ført, at politiske partier (f. eks. de grønne partier) har taget deres budskab med i partiprogrammet.

Konklusion: En uundværlig sektor.

Jóannes Eidesgaard